

mieszkańcy badanych gmin. Na drugi dzień ukazała się w prasie lokalnej („Courrier de L'Ouest”) informacja o prezentacji wyników badań i o pobycie na ćwiczeniach grupy polskiej (zamieszczono też zdjęcie naszej grupy).

Program zaprezentowany przez kolegów francuskich pozwolił w sposób przeglądowy zapoznać się z życiem zarówno wielkiego miasta, jakim jest Paryż, średniego (Angers) oraz małych miasteczek i wsi. Dla nas jako geografów turystyki, najważniejszą sprawą było poznanie zagospodarowania i funkcjonowania obiektów turystycznych.

Od strony dydaktycznej niezmiernie ważnym było zaznajomienie się z problematyką i metodami badań, a także ze sposobem organizacji specjalistycznych praktyk terenowych.

Na podkreślenie zasługuje również fakt niezwykle serdecznego przyjęcia, z jakim spotkała się grupa polska od początku do końca pobytu we Francji.

Obydwie strony jednomyślnie wyraziły zamiar i chęć kontynuowania dalszej współpracy i wymiany studentów. Przejawem tego będzie m. in. zaplanowane na maj 1987 r. w Łodzi 5-dniowe kolokwium poświęcone nauczaniu geografii turystyki na poziomie uniwersyteckim (cele, program, metody) w różnych krajach. Podpisano również aneks do ogólnej umowy, gwarantującej wymianę grup studenckich w latach 1986—1987.

Mgr Barbara Olszewska

Mgr Andrzej Wychowaniec

Zakład Geografii Miast i Turystyki

Instytutu Geografii Ekonomicznej i Organizacji Przestrzeni

Uniwersytetu Łódzkiego

al. Kościuszki 21

90-418 Łódź

Wpłynęło

10 września 1986 r.

*Jarosław Fischbach*

### III TYDZIEŃ GÓR „TATRZAŃSKI”

#### LA III<sup>ème</sup> SEMAINE DE LA MONTAGNE DE TATRA

Z inicjatywy pracowników Zakładu Geografii Miast i Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego oraz studentów Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu Łódzkiego z pomocą członków Studenckiego Koła Przewod-

ników Beskidzkich przy Oddziale Akademickim PTTK w Łodzi oraz Stowarzyszenia Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza Oddziału w Łodzi zorganizowano w dniach 22—28 kwietnia 1985 r. III Tydzień Gór<sup>1</sup>.

Problematyka Tygodnia Gór dotyczyła głównie zagadnień tatrzańskich. Tradycyjnie, w pierwszych trzech dniach odbyła się w Łodzi sesja popularnonaukowa, natomiast w drugiej części zorganizowano wyjazd studialny w Tatry. Zastąpienie dotychczas organizowanych rajdów górskich nową formułą, jaką jest wyjazd studialny miało na celu merytoryczne wzbogacenie programu Tygodnia Gór.

W trakcie łódzkiej części obrad poruszono bardzo szeroki wachlarz zagadnień tematycznie związanych z najpiękniejszym zakątkiem Polski, jakim są Tatry. Początek wystąpieniom referatowym dał ks. Bronisław Fidelus (kanclerz Kurii Metropolitalnej w Krakowie), który podzielił się ze słuchaczami wspomnieniami związanymi z pobytem w 1983 r. w Tatrach Jana Pawła II. W następnych wystąpieniach ks. Roman Rogowski (Kuria Metropolitalna we Wrocławiu) oraz dr Jan Strzelecki (Uniwersytet Warszawski) podjęli problem duchowych doznań, jakie daje człowiekowi kontakt z wysokimi górami. Kontynuując ten wątek w kolejnych prezentacjach przybliżono wpływ Tatr na działalność poetów polskich i to zarówno tych szeroko znanych, np. Jana Kasprowicza, jak również mniej popularnych, obecnie działających twórców ludowych. O poezji oraz zakopiańskich epizodach z życia Kasprowicza mówił prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza doc. dr hab. Roman Loth, a o twórcach poezji ludowej dr Anna Brzozowska-Krajka z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Następne wystąpienia miały na celu zaprezentowanie sylwetek osób bardzo popularnych i znanych w Polsce, a związanych z Tatrą i Podhale. O długoletnim dyrektorem Muzeum Tatrzańskiego Juliuszu Zborowskim mówił znany antykwariusz krakowski Kazimierz Polak. Natomiast redaktor naczelny „Wierchów” Wiesław Aleksander Wójcik zaprezentował legendarną postać Sabały, koncentrując się głównie na nie wyjaśnionej do końca kwestii związanej z jego śmiercią.

Kolejnym prelegentem był Adam Czarnowski, autor wielu publikacji z zakresu krajoznawstwa, znany długoletni działacz PTTK. Przedstawił on referat nt. *Fotograficzny wizerunek Tatr*.

Organizatorzy III Tygodnia Gór nie mogli pominąć w programie, tak istotnej kwestii, jaką jest obecnie zagrożenie środowiska naturalnego w Tatrach. Problematyce tej był poświęcony referat dr Stanisława Kasiny z Oddziału Krakowskiego Instytutu Kształtowania Środowiska.

<sup>1</sup> Poprzednie imprezy o nazwie Tydzień Gór odbywały się w 1983 i 1984 r. Patrz sprawozdanie *Tydzień Gór w Łodzi*, Acta Universitatis Lodzensis, 1985, Turyzm 1, s. 77—79.

Jak co roku w trakcie sesji zorganizowano kiermasz książek, map i albumów o tematyce górskiej oraz liczne wystawy poświęcone Tatrom, Zakopanemu i Podhalu. Z okazji III Tygodnia Gór zostały wydane okolicznościowe znaczki, ekslibrisy oraz interesująca grafika o tematyce górskiej autorstwa znanego i cenionego w świecie łódzkiego plastyka — Zbigniewa Janeczka. Miłym akcentem III Tygodnia Gór było przyjęcie uczestników tej imprezy przez prorektora Uniwersytetu Łódzkiego doc. dr. hab. Stanisława Liszewskiego.

Wyjazd studialny w Tatry rozpoczął się od zapoznania uczestników z najstarszą instytucją kulturalno-naukową na tym terenie — Muzeum Tatrzańskim. Kolejnym punktem w programie zakopiańskim była wizyta w dyrekcji i Muzeum Tatrzańskim Parku Narodowego, gdzie informacji udzielał kierownik pracowni naukowo-badawczej dr Zbigniew Krzan.

Uczestnicy wyjazdu studialnego wielokrotnie spotykali się z dyrektorem Muzeum Karola Szymanowskiego dr. Maciejem Pinkwartem, który w trakcie wizyty w muzeum przedstawił sylwetkę Karola Szymanowskiego oraz atmosferę, jaka panowała w tamtych czasach w Zakopanem.

O gospodarce górali w Tatrach, a zwłaszcza o dziejach pasterstwa, a także o problemach dzisiejszego życia na Podhalu w trakcie spotkania w Białej Izbie Związku Podhalan mówił jego obecny prezes, Franciszek Bachleda. Dużą atrakcją dla uczestników III Tygodnia Gór był specjalnie zorganizowany z tej okazji występ Zespołu Regionalnego im. Klimka Bachledy.

Problematyka kształtowania i ochrony przyrody oraz konsekwencji, jakie niesie ruch turystyczny dla środowiska naturalnego Tatr, była poruszona w czasie spotkania u państwa dr dr Haliny i Zbigniewa Mirków w Tatrzańskiej Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk na Antałówce. W spotkaniu tym udział także wzięła była długoletnia kierowniczka Stacji, autorka wielu publikacji naukowych o przyrodzie Tatr, dr Zofia Radwańska-Paryska.

Po serii spotkań i prelekcji uczestnicy III Tygodnia Gór wyruszyli na sześć tras tematycznych:

— trasa I „geologiczna”, prowadzona przez doc. dr. hab. Jerzego Lefelda z Polskiej Akademii Nauk, przebiegała Doliną Kościeliską i Tomanową, a w drugim dniu z Łysej Polany przez Polanę Rusinową, Halę Gąsienicową do Kuźnic;

— trasa II „przyrodnicza”, przewiodzona przez dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego mgr. inż. Jerzego Zembrzuskiego oraz Marka Jennera z Towarzystwa Ochrony Tatr; w trakcie wycieczek naukowych z Kuźnic na Halę Goryczkową i Myślenickie Turnie oraz do Doliny



Kościeliskiej i na Halę na Stołach zwracali oni uwagę na wszystkie elementy zagrażające przyrodzie Tatr;

— trasa III „gospodarcza”, przygotowana przez Franciszka Bachledę, Małgorzatę Szostak-Gąsiennicę (kustosza Muzeum Tatrzańskiego) oraz dr. Henryka Jostę — emerytowanego pracownika naukowego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie; problematyka dotyczyła dawnego górnictwa, hutnictwa, przemysłu papierniczego oraz dziejów pasterstwa, była prezentowana w okolicach Kuźnic, Murowanicy, a także na halach: Jaworzynki i Gąsienicowej, jak również w Dolinie Kościeliskiej i Tomanowej;

— trasa IV „etnograficzna”, prowadzona przez kustosza Muzeum Tatrzańskiego Stanisława Żurowskiego umożliwiła poznanie kultury ludowej Spisza, Podhala i Orawy; trasa wycieczki wiodła z Zakopanego przez Chochółów do Zubrzycy oraz w drugim dniu z Zakopanego przez Bukowinę, Jurgów, Czarną Górę, Niedzicę, Frydman, Białkę ponownie do Zakopanego;

— trasa V „religioznawcza”, opracowana przez dominikanina Ojca Benedykta z Małego Cichego oraz Macieja Pinkwartę; prowadziła z Małego Cichego na Wiktorówki, a następnie na Polanę Rusinową i do Bukowiny; w drugim dniu uczestnicy tej trasy przeszli szlakiem Jana Pawła II Doliną Chochółowską i Jarzabczą;

— trasa VI „literacka”, przewodnikiem jej był Janusz Karol Barański z Towarzystwa Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza; problematyka jej dotyczyła roli, jaką odegrała przyroda tatrzańska w twórczości polskich pisarzy i poetów; organizatorzy tej trasy przygotowali także spotkanie w Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie.

Na zakończenie III Tygodnia Gór w celu podsumowania zdobytej wiedzy zorganizowano ponownie sesję popularnonaukową tym razem w Zakopanem. W programie ostatniego dnia znalazło się m. in. wystąpienie znane o zakopiańskiego literata Włodzimierza Wnuka dotyczące postaci bardzo zasłużonej dla Podhala — Feliksa Gwiżdża. Był to jeden z założycieli Związku Podhalan, gorący propagator folkloru tego regionu. Następnie Zofia Stecka reprezentująca Klub Przewodników Tatrzańskich PTTK w Zakopanem mówiła o dawnym kłusownictwie w Tatrach, o sposobach jego zwalczania podejmowanych przez członków Towarzystwa Tatrzańskiego.

Najwięcej kontrowersji i wątpliwości wzbudził referat dotyczący ochrony Tatr prezentowany przez Jerzego Zembrzuskiego. Ostatnim punktem programu było spotkanie z dr Zofią Radwańską-Paryską i dr. Witoldem Henrykiem Paryskim, ludźmi którzy całe swoje życie poświęcili Tatrom. Mówili oni wiele o swoich pracach naukowych i popularyzatorskich oraz o dorobku wydawniczym dotyczącym Tatr. Witold H. Pa-



ryski zwrócił uwagę na brak w dotychczasowej literaturze dokładnej monografii geograficznej Tatr proponując podjęcie prac nad tym potrzebnym dziełem.

Mgr Jarosław Fischbach  
Zakład Geografii Miast i Turyzmu  
Instytutu Geografii Ekonomicznej  
i Organizacji Przestrzeni  
Uniwersytetu Łódzkiego  
al. Kościuszki 21  
90-418 Łódź

Wpłynęło:  
10 września 1986